

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

9.9.2013

B7-0397/2013

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Venemaa poolt idapartnerluse riikidele avaldatav surve (eelseisva Vilniuse idapartnerluse tippkohtumise kontekstis)
(2013/2826(RSP))

**Libor Rouček, Marek Siwiec, Ana Gomes, Evgeni Kirilov,
Knut Fleckenstein, Marusya Lyubcheva**
fraktsiooni S&D nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Venemaa poolt idapartnerluse riikidele avaldatava surve kohta (eelseisva Vilniuse idapartnerluse tippkohtumise kontekstis) (2013/2826(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 2013. aasta novembris Vilniuses toimuvat idapartnerluse tippkohtumist,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 20. märtsi 2013. aasta ühisteatist „Euroopa naabruspoliitika: töö tugevama partnerluse nimel” (JOIN (2013) 4 final), 25. mai 2011. aasta ühisteatist „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele” (COM(2011)0303) ja 8. märtsi ühisteatist „Partnerlus Vahemere lõunapiirkonnaga demokraatia ja ühise heaolu nimel” (COM(2011)0200),
- võttes arvesse Euroopa Liidu välisasjade nõukogu 26. juuli 2010. aasta, 20. juuni 2011. aasta, 10. detsembri 2012. aasta ja 22. juuli 2013. aasta järeldusi Euroopa naabruspoliitika kohta ning Euroopa Liidu välisasjade ja kaubanduse nõukogu 26. septembri 2011. aasta järeldusi ning Euroopa Ülemkogu 7. veebruari 2013. aasta järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 15. mai 2011. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele pealkirjaga „Idapartnerluse tegevuskava 2013. aasta sügisel toimuvaks tippkohtumiseks” (JOIN(2012) 13 final),
- võttes arvesse oma resolutsioone Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ELi–Armeenia assotsieerimislepingu läbirääkimiste kohta¹, ELi–Aserbaidžaaani assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste kohta², ELi ja Moldova Vabariigi vahel peetavate assotsieerimislepingut käsitlevate läbirääkimiste kohta³, ELi–Gruusia assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste kohta⁴ ning ELi–Ukraina assotsieerimislepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste kohta⁵,
- võttes arvesse Visegradi rühma, Iirimaa ja Leedu välisministrite 17. mail 2013 Krakówis tehtud ühisavaldust idapartnerluse kohta,
- võttes arvesse oma raportit idapartnerluse kaubandus aspektide kohta (2011/2306(INI)),
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,

A. arvestades, et Ukrainal on väljavaade sõlmida Euroopa Liiduga 2013. aasta idapartnerluse

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0128.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0127.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0385.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0514.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0545.

tippkohtumisel Vilniuses assotsieerimisleping; arvestades, et Armeenial, Gruusial ja Moldoval on väljavaade assotsieerimislepingud 2013. aasta idapartnerluse tippkohtumisel Vilniuses parafeerida; arvestades, et Ukraina parafeeris põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu ELiga 2012. aasta juulis; arvestades, et läbirääkimised põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu üle Moldovaga viidi lõpule 2012. aasta juunis ning läbirääkimised põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu üle Gruusia ja Armeeniaga viidi lõpule 2013. aasta juulis; arvestades, et assotsieerumine ELiga annab idapartnerluse riikidele ELi suhtes tugeva poliitilise ja ühiskondliku seotuse, mis on midagi palju enam kui üksnes majanduslik kasu ja tagab laiaulatusliku raamistiku riigisiseste muudatuste tegemiseks;

- B. arvestades, et Venemaa avaldab ELiga assotsieerimislepinguid sõlmida kavatsevatele idapartnerluse riikidele intensiivset survet, et nad loobuksid nende lepingute sõlmimisest ja ühineksid selle asemel hoopis Venemaa juhitava Valgevene, Kasahstani ja Venemaa tolliliiduga, mille Venemaa kavatseb muuta Euraasia liiduks; arvestades, et Venemaa on kasutanud nende eesmärkide saavutamise vahenditena kaubanduspiiranguid ja kaitsemeetmeid, tuues muu hulgas ettekäändeks fütosanitaarnõuded, ning mõnede idapartnerluse riikide julgeoleku- ja energiaprobleeme;
- C. arvestades, et põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduslepingut hõlmavate assotsieerimislepingute sõlmimine ELiga ning tolliliiduga ühinemine on praegusel hetkel õiguslikust seisukohast kokkusobimatud, kuna Venemaa, ELi ja idapartnerluse riikide välistollimaksud erinevad üksteisest märkimisväärselt; arvestades, et assotsieerimisleping ELiga tähendab poliitilisi ja õiguslikke reforme, et tugevdada õigusriigi põhimõtteid, vähendada korrupsiooni ja tagada inimõiguste parem austamine; arvestades, et vastupidiselt eelnevale ei ole tolliliiduga ühinemiseks vaja mingeid väärtuspõhiseid võrdlusaluseid ja tingimusi ning seda ei saa seetõttu pidada riigisiseste reformide ellukutsujaks;
- D. arvestades, et Venemaa tolliasutused on Ukraina kaupade vood Venemaale alates augusti keskpaigast tahtlikult peatanud; arvestades, et see on põhjustanud Ukrainale märkimisväärset majanduslikku kahju ja kujutab endast survet Ukraina valitsusele mitte otsida tihedamaid sidemeid ELiga ja hoiduda assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimisest Vilniuse tippkohtumisel;
- E. arvestades, et Ukraina president Viktor Janukovitš on öelnud, et otsus vabakaubanduslepingu sõlmimiseks Euroopa Liiduga või ühinemiseks tolliliiduga tehakse rahvahääletuse teel; arvestades, et ta on samal ajal kutsunud Ukraina parlamenti tungivalt üles kiirendama Ukraina reformiprotsessi, et assotsieerimislepingu ELiga saaks sõlmida Vilniuse tippkohtumisel;
- F. arvestades, et Armeenia president Serž Sarsjan teatas 3. septembril 2013 oma Moskva-visiidi käigus, et Armeenia võtab ELiga assotsieerimislepingu sõlmimise asemel suuna tolliliiduga liitumisele, kuid teatas samas oma soovist jätkata ELiga edasist dialoogi;
- G. arvestades, et Armeenia parlament ei ole president Sarsjani avaldust veel heaks kiitnud; arvestades, et Jerevanis toimus Armeenia tolliliiduga liitumise vastane meeleavaldus ja politsei pidas kinni vähemalt üheksa inimest; arvestades, et kahele kodanikuühiskonna esindajale, kes on tuntud oma vastuseisu poolest tolliliidule, tungisid jõhkralt kallale

tundmatud ründajad;

- H. arvestades, et Venemaa on suurendanud oma survet Moldovale, hoiatades, et ELiga sõlmitud assotsieerimislepingu parafeerimine võiks tähendada seda, et Moldova kaotab alatiseks oma lahkulõõnud Transnistria territooriumi ja tema energiaalased suhted Venemaaga kui Moldova peamise gaasitarnijaga muutuvad kallimaks;
- I. arvestades, et Gruusia valitsus on teatanud, et ta jälgib tolliliitu, kuid et selle liidu liikmeks saamine ei ole Gruusia jaoks valikuvõimalus; arvestades, et Venemaa avaldab Gruusiale tugevat survet tolliliiduga liitumiseks;
1. väljendab muret Venemaa kavandatud meetmete pärast, mille eesmärk on takistada idapartnerluse riike ELiga tihedamaid poliitilisi ja majandussuhteid loomast; väljendab asjassepuutuvatele idapartnerluse riikidele toetust ja kinnitab, et igal riigil on suveräänne õigus valida ise oma poliitilised ja kaubandusliitlased; on ka veendunud, et partnerriikide järkjärguline integreerumine ELiga on kooskõlas nende püüetega olla Venemaaga heanaaberlikes suhetes; on kindlalt vastu sellele, et ELi ja Venemaa suhetes idapartnerluse riikidega peaks lähtuma paradigmat, et kui üks pool võidab, siis teine kaotab; peab sellega seoses tähtsaks uurida võimalust sõlmida vabakaubandusleping tolliliidu ja selle liikmesriikidega;
  2. kordab oma tugevat toetust assotsieerimislepingute parafeerimisele või sõlmimisele Vilniuse tippkohtumisel nende idapartnerluse riikidega, kes on valmis ja seda teha soovivad, tingimusel et vajalikud tingimused ja nõuded on täidetud;
  3. rõhutab, et ELi ja tema Ida-Euroopa partnerite vahelise majandusliku integratsiooni ning vabakaubanduslepingute sõlmimise ja jõustumise protsess saaks märkimisväärset kasu ka majandus- ja kaubandussuhetest muude naaberriikide ja nende koostööstruktuuridega;
  4. mõistab hukka Venemaa intensiivse surve nende idapartnerluse riikidele, kes on jõudnud läbirääkimiste, assotsieerimislepingute sõlmimise või parafeerimise viimasesse etappi; kutsub Venemaad üles austama idapartnerluse riikide välispoliitilisi valikuid;
  5. on veendunud, et ELi väärtustel ja standarditel põhinevad edasised poliitilised ja majandusreformid nendes riikides on lõpuks ka Venemaa enda huvides, sest sealäbi laieneks Venemaa piiride taga olev stabiilsuse, jõukuse ja koostööala; tuletab meelde ELi kehtivat kutset Venemaale anda sellesse protsessi konstruktiivse koostöö kaudu idapartnerluse raamistikuga oma panus;
  6. palub komisjonil ja nõukogul esitada konkreetseid ja mõjusad meetmed nende partnerriikide toetuseks, kes langevad kolmanda riigi karistusmeetmete ohvriks, kuna nad on tõhustanud oma poliitilist assotsieerumist ja majanduslikku integratsiooni ELiga;
  7. kutsub idapartnerluse riike üles jätkama ja kiirendama enne Vilniuse tippkohtumist oma assotsieerimislepingute sõlmimiseks tehtavaid pingutusi ning mitte alluma survele; rõhutab sellega seoses nende riikide poliitilise eliidi kohustust pühenduda täielikult ELiga tihedamaks assotsieerumiseks vajalikele poliitilistele, majandus- ja õigusreformidele ning kaasata sellesse pingutusse kogu ühiskond; tuletab idapartnerluse riikide valitsustele meelde kohustusi, mis nad võtsid 2009. aasta Praha tippkohtumisel, kust sai alguse

idapartnerluse algatus;

8. märgib, et integreerumiseks ELiga on vaja riikides, kus assotsieerimislepingud ootavad parafeerimist või sõlmimist, elanikkonna enamuse toetust; nõuab tungivalt, et komisjon tõhustaks jõupingutusi idapartnerluse ja sellest saadava kasu partnerriikide üldsusele nähtavamaks muutmiseks nii, et see tugevdaks Euroopa suuna valimise poliitilist konsensust nendes riikides;
9. väljendab heameelt asjaolu üle, et president Viktor Janukovitš kinnitas uuesti Ukraina Euroopa suunalisi püüdlusi; peab tervitavaks Ukraina tehtud edusamme ja kutsub kõiki Ukraina poliitilisi jõude üles kiirendama reforme, mis võimaldaksid Ukrainal täita oma kohustused enne Vilniuse tippkohtumist, et assotsieerimislepingu saaks tippkohtumisel parafeerida; kutsub Venemaad üles hoiduma Ukraina impordi vastaste kaubanduspiirangute ja kaitsemeetmete kasutamisest poliitilistel põhjustel;
10. väljendab pettumust Armeenia presidendi Serž Sargsjani avalduse pärast, milles ta väljendas Armeenia tolliliiduga liitumise kavatsust, ilma et oleksid toimunud nõuetekohased arutelud riigi parlamendiga ja laiem konsulteerimine opositsiooni ja kodanikuühiskonnaga; kutsub Armeeniat sellegipoolest üles assotsieerimislepingu läbirääkimistel saavutatud edust mitte loobuma ning võtab selle parafeerimise Vilniuse tippkohtumisel siiski eesmärgiks; mõistab hukka tolliliitu vastustavate kodanikuühiskonna esindajate vastase vägivalla ja kutsub ametivõime üles kõiki selliseid juhtumeid viivitamata uurima ja süüdlasi vastutusele võtma;
11. nõuab taas, et EL võtaks endale Mägi-Karabahhi konfliktis otsesema ja ennetavama rolli; tunnistab, et Armeenia tolliliiduga liitumise otsust võisid mõjutada Aserbaidžaan ja temast lahkulöönud Mägi-Karabahhi piirkonna lahendamata konflikt ning Armeenia julgeolekualane sõltuvus Venemaast seoses tema kuulumisega Ühise Julgeoleku Lepingu Organisatsiooni;
12. on arvamusel, et idapartnerluse riikide lahendamata konfliktide rahumeelne lahendamine, mis põhineb kõigi asjaomaste riikide – Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia ja Moldova – territoriaalse terviklikkuse austamisel, on idapartnerluse kõigi võimaluste ärakasutamiseks ülioluline;
13. toetab täielikult Moldova Euroopa-integratsiooni valikut; avaldab riigile kiitust ELiga sõlmitava assotsieerimislepingu suunas tehtud edusammude eest;
14. väljendab heameelt Gruusia kiire edasimineku pärast ELiga sõlmitava assotsieerimislepingu suunas ja julgustab Gruusia valitsust oma jõupingutusi jätkama;
15. märgib, et assotsieerimislepingute sõlmimisele peab järgnema nende viivitamatu ja põhjalik rakendamine, ning kordab sellega seoses, et EL on valmis oma Ida-Euroopa partneritele nende integratsioonipingutustes saatjaks ja abistajaks olema; toetab sellega seoses põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute terviklikku ajutist kohaldamist, et edendada majanduslikku integratsiooni idapartnerluse riikide ja ELi vahel;
16. on sügavalt veendunud, et viisarežiimi lihtsustamine ja viisavaba reisimise väljavaade ELi ja idapartnerluse riikide vahel on ülioluline selleks, et veenda neid ühiskondi tegema oma

valikut Euroopa kasuks;

17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, Euroopa välis teenistusele, liikmesriikide ja idapartnerluse riikide valitsustele ja parlamentidele ning Vene Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile.